

(MŠ a ZŠ pro děti s kombinovaným postižením SMILING CROCODILE, o.p.s.)

Vážení,

V souvislosti s plánovanou změnou financování asistentů pedagoga v běžných školách považujeme za naši povinnost upozornit na **důsledky, které měla obdobná úprava financování asistentů pedagoga ve speciálních školách, již platná od 1. 1. 2020, na rozpočty speciálních škol zřízených podle §16 školského zákona a na vzdělávání dětí s tím nejtěžším postižením.**

Změna státního financování, ke které došlo v lednu roku 2020, připravila speciální školy o čtvrtinu prostředků (konkrétně jen za rok 2021 o 1,624 miliardy korun). Tato skutečnost vyplývá z Analýzy poradenské skupiny Grant Thornton ke změně státního financování speciálních škol (viz příloha č. 1 a 2).

Do roku 2019 byly speciální školy financovány kombinací tzv. normativu a podpůrných opatření, kam patří především mzdy asistentů pedagoga. **Od roku 2020 ale děti ve speciálních školách přestaly mít na podpůrná opatření nárok a speciální školy tak od té doby nedostávají na podpůrná opatření dotace.** Následně sice byl mírně zvýšen normativ, v konečném důsledku však došlo k výraznému celkovému poklesu státních dotací pro speciální školy.

V praxi situace vypadá tak, že asistenti pedagoga ve speciálních školách stále působí, jejich mzdy ale musí být dofinancovávány jiným způsobem, většinou fundraisingem.

Tyto změny financování (zavedené MŠMT změnou vyhlášky č 27/2016 Sb.) **velmi těžce dopadly především na děti s kombinovaným postižením v nejvyšším stupni podpory** (kombinace mentálního, tělesného a smyslového postižení). Vzdělávání těchto dětí je personálně velmi náročné, už jen proto, že každé takové dítě potřebuje ke svému vzdělávání pomoc individuálního asistenta, a to po celou dobu pobytu ve škole. Situace, kdy dětem s těžkým kombinovaným postižením není poskytována přiměřená péče a jejich schopnosti nejsou rozvíjeny, může vést k poruchám chování, agresivitě jak vůči sobě (sebepoškozování), tak k ohrožení ostatních osob. Vzhledem ke zdravotním problémům těchto dětí pak také ke zdravotním komplikacím či přímo k ohrožení jejich života. (viz příloha č. 3 a videoprezentace níže)

Existuje podezření, že z těchto důvodů v případě, kdy nemají speciální školy dostatek finančních prostředků na zajištění individuálního asistenta pro takto (personálně = finančně) náročné dítě, odkazují jej do tzv. domácího vzdělávání, kdy veškerá zátěž leží na rodinách těchto dětí. Rodiče pak často mají omezenou možnost pracovat a jsou více závislí na sociálních dávkách. V České republice je téměř 14 tisíc dětí, které při výuce individuálního asistenta potřebují.

Jak vyplývá z dotazníkového šetření mezi rodiči dětí s těžkým kombinovaným postižením, prezenční vzdělávání má naopak jednoznačně pozitivní vliv na kvalitu života jak jejich dítěte, tak ostatních členů rodiny (viz příloha č. 4).

1/3

(MŠ a ZŠ pro děti s kombinovaným postižením SMILING CROCODILE, o.p.s.)

Máme za to, že smyslem podpůrných opatření je zajištění adekvátní podpory každému dítěti bez rozdílu, a to na základě jeho individuálních potřeb. Přidělování finančních prostředků na asistenty pedagoga školám (ať už běžným či speciálním) podle jiného klíče bez ohledu na individuální potřeby konkrétních žáků jsou s touto myšlenkou v naprostém rozporu.

Domníváme se, že způsob státního financování, který může vést k vyloučení některé skupiny dětí z prezenční formy vzdělávání (jak tomu může být právě u dětí s tím nejtěžším postižením, resp. potřebou „nejdražších“ podpůrných opatření), lze dokonce považovat za diskriminační.

Stejně jako v roce 2020, kdy jsme MŠMT na možná rizika související se změnou financování speciálních škol také upozorňovali, i v tomto případě považujeme za naši povinnost apelovat na důkladné zvážení možných negativních dopadů aktuálně předkládané novely školského zákona, která se týká asistentů pedagoga a způsobu přidělování finančních prostředků v běžných školách.

Zároveň se na Vás obracíme s žádostí a naléhavou prosbou o řešení dlouhodobě neudržitelné situace související se vzděláváním a neposkytováním finančních prostředků na podpůrná opatření dětem ve speciálních školách. V případě, že nedojde ke změně způsobu financování speciálních škol a zohlednění financování bezpodmínečně nutných podpůrných opatření, jako je asistent pedagoga pro děti s těžkým kombinovaným postižením, budou speciální školy nuceny přestat děti s takovýmto postižením vzdělávat. Máme za to, že toto by bylo zcela v rozporu se zásadami právního státu.

S pozdravem

Mateřská škola a základní škola
pro děti s kombinovaným postižením
SMILING CROCODILE, o.p.s.
K Učilišti 165/15, 102 00 Praha 10
IČO: 242 15 627

V Praze dne 23. 11. 2022

Mgr. Dagmar Herrmannová
ředitelka

MŠ a ZŠ pro děti s kombinovaným postižením
Smiling Crocodile, o.p.s.
T: + 420 604 748 637
E: dagmar.herrmannova@smilingcrocodile.org
W: www.smilingcrocodile.org

2/3

(MŠ a ZŠ pro děti s kombinovaným postižením SMILING CROCODILE, o.p.s.)

Přílohy a související materiály:

Smiling Crocodile (MŠ a ZŠ pro děti s kombinovaným postižením Smiling Crocodile, o.p.s.) je nestátní speciální centrum, které vzdělává a pečuje o děti s velmi těžkým kombinovaným postižením. Od roku 2012 v Praze provozuje mateřskou a základní školu, která je akreditována pod Ministerstvem školství a má výborné hodnocení České školní inspekce.

Centrum je v ČR ojedinělé právě svým zaměřením na děti s tím nejtěžším postižením, které jsou obtížně umístitelné i do stávající sítě speciálních škol (smyslová postižení v kombinaci s těžkým mentálním a těžkým zdravotním postižením, např. těžké formy epilepsie, srdeční vada, krmení sondou, těžký autismus).

Smiling Crocodile těmto dětem dlouhodobě poskytuje nejen vzdělávání a péči, ale také potřebné terapie a bohatý integrační program a podporu jejich rodinám. Více informací o naší organizaci případně najdete na www.smilingcrocodile.org.

Příloha č.1 - Tisková zpráva ze dne 23.11.2021: Změna financování připravila speciální školy o 1,6 miliardy Kč ročně a děti s těžkým kombinovaným postižením o asistenty
[tz.pdf \(smilingcrocodile.org\)](#)

Příloha č.2 - Analýza poradenské skupiny Grant Thornton ke změně státního financování speciálních škol. Je zásadním dokumentem, ze kterého jasně vyplývá, že změna z ledna 2020 připravila speciální školy o čtvrtinu prostředků. Téměř dva roky tuto situaci odnášejí především ti nejzranitelnější, děti s těžkým kombinovaným postižením a jejich rodiny. (červen 2021)

[Analýza dopadu změny financování \(smilingcrocodile.org\)](#)

Příloha č.3 - Individuální asistenti. Jsou nepostradatelnými partnery a průvodci při vzdělávání těžce postižených dětí. Prezentace (pdf v příloze) nabízí vhled do problematiky vzdělávání dětí s těžkým kombinovaným postižením a přibližuje roli asistenta při výuce ve speciální škole. (srpen 2020)

Děti s těžkým kombinovaným postižením bez asistenta nemohou chodit do školy a prezenčně se účastnit výuky. Proč je pro ně asistent při výuce a pobytu ve škole nepostradatelný se dozvíte na odkazu zde (video 3min): <https://www.youtube.com/watch?v=6UDbFDcFlpY&t=10s>

Příloha č. 4 - Vliv prezenčního vzdělávání na kvalitu života dítěte s těžkým kombinovaným postižením a celé rodiny – Výsledky dotazníkového šetření mezi rodiči dětí s těžkým kombinovaným postižením ukazují, že pravidelná docházka do MŠ a ZŠ má na kvalitu života dítěte a ostatních členů jeho rodiny jednoznačně pozitivní dopad (pdf v příloze). (květen 2022)

